

BINNENLANDSE VEILIGHEIDSDIENST

MAANDOVERZICHT

No. 2-1957

B I N N E N L A N D S E V E I L I G H E I D S D I E N S TV E R T R O U W E L I J K

Maandoverzicht no. 2 - februari 1957.

(Tijdvak 1-2-'57 t/m 28-2-'57)

I N H O U D

I.	<u>Communisme Internationaal.</u>	blz. 1 - 9
	Economisch beleid USSR, nieuwe Sowjet-Russische regerings-commissie ter bestudering van de tech- nische ontwikkeling.	1
	SHEPILOW vervangen door GROMYKO als Minister van Buitenlandse Zaken der Sowjet-Unie en herbenoemd tot lid van het CPSU-partijsecretariaat.	2 - 3
	F.R.KOZLOW bevorderd tot plaatsvervangend lid van het presidium der CPSU	4
	PCF en PCI benoemen permanente vertegenwoordigers in elkaars centraal comité.	8
II.	<u>Activiteiten van de CPN en haar hulporganisaties.</u>	9 - 25
	CPN terug naar het offensief?	9
	Visies van Paul de GROOT gepubliceerd in de Sowjet- Russische partijpers	10
	Spanningen in de redactie van het maandblad "Politiek & Cultuur"	11
	Nieuwe agitatie tegen de Duitse herbewapening. . .	12
	De verklaring-Romein c.s. inzake Hongarije, scherper geworden CPN-reactie daarop; royement M.v.EMDE BOAS.	13 - 15
	Vredesbeweging in het ongerede	17 - 19
	EVC-reorganiseert en bezuinigt	22 - 24
III.	<u>Overige groeperingen.</u>	25 - 27
	Oprichtingscongres pacifistisch-socialistische partij.	25 - 26
IV.	<u>Activiteiten van Indonesiërs, Chinezen, West-Indiërs etc.</u>	27 - 28
	Surinaams Comité te Amsterdam ter bevordering van het deelnemen aan het Moskouse Jeugdfestival	27

Agenda.Overzicht stakingen februari 1957.

Correctie: blz. 15 onder de kop "Abonnee-werfactie" te
lezen: - 2500 nieuwe abonnees vóór 1 mei 1957 -.

HOOFDSTUK I - COMMUNISME INTERNATIONAAL.

Ruslands economisch beleid.

De laatste maanden heeft Moskou economische problemen, vooral in de belangrijke industriële sector, onder de loupe genomen. Het centraal comité van de CPSU stelde deze zaken aan de orde in twee plenaire zittingen, resp. aan de vooravond van Kerstmis 1956 en half februari j.l.

De Opperste Sowjet, begin februari 1957 bijeen gekomen, liet op zijn beurt op economisch terrein enige kritische geluiden horen. Het Kremlin heeft het onder de huidige omstandigheden blijkbaar noodzakelijk geoordeeld het belang te beklemtonen van een zekere mate van decentralisatie. Volgens de jongste instructie moeten de regionale leiders der industrie in hun ressorts meer persoonlijk initiatief ontplooiën. Gedurende het Stalin-bewind en ook nog later hebben zij zich daarvan vrijwel stelselmatig onthouden uit politieke beduchtigheid. Moskou bleek inmiddels bereid toe te geven, dat een al te centralistisch beleid de bureaucratie heeft bevorderd. Daarin zal thans verandering worden gebracht teneinde in vele ten achter gebleven onderdelen van de plan-productie de inmiddels al vaak lager gestelde normen alsnog te halen. De gelden, uitgetrokken voor het herziene vijfjarenplan, zullen doelmatiger en zuiniger moeten worden beheerd.

Een nieuwe regeringscommissie zal zich gaan bezig houden met de bestudering van de technische ontwikkelingen in en buiten de Sowjet-Unie. Dit besluit tot het instellen van een speciaal lichaam heeft er al toe geleid, dat het centraal comité van de CPSU in zijn februari-zitting een radicale wijziging van de werkmethode van het Ministerie van Staatscontrôle heeft bevolen. Dit door MOLOTOW bestuurde departement zal zijn controlerende arbeid vooral op economische gelegenheden hebben te richten.

De politieke lijn.

De onlangs gehouden zitting van de Opperste Sowjet kondigde geen opzienbarende veranderingen in de Russische leiding af, zoals twee jaar geleden gebeurde met het aftreden van MALENKOW als voor-

zitter van de Raad van Ministers der USSR.

In de op 13 en 14 februari j.l. gehouden zitting van het centraal comité fungeerde de 1e partijsecretaris CHROESTSJOW als rapporteur. Daaruit is mede af te leiden, dat diens politieke prestige geenszins gering is, ofschoon mogelijk verminderd door de bekende strubbelingen met Polen, Hongarije en Joegoslavië.

Besloten werd tot het aanbrengen van enige veranderingen in de hogere regionen van partij en regering. Zoals bekend is SHEPILOW dientengevolge als Minister van Buitenlandse Zaken der USSR door CHROMYKO vervangen.

SHEPILOW, die dus thans geen deel meer uitmaakt van de Sowjet-regering, kwam omstreeks 1938 in de partij omhoog. Hij bekleedde na de oorlog belangrijke functies in de agitatie propagandasectie van de CPSU. Zijn snelle politieke opkomst stuitte maar op weinig hinderenissen. Als hoofdredacteur van de "Prawda" ondertekende SHEPILOW in het officiële partijdagblad van 26 januari 1955 een agressief gesteld artikel, dat gericht bleek tegen het politieke beleid van de toenmalige premier MALENKOW. Deze had in het door hem voorgestane beleid de lichte industrie voorrang verleend boven de zware industrie. Deze politiek was er op gericht geweest om op korte termijn allereerst meer te gaan presteren om aan de consumptiebehoeften van brede bevolkingslagen tegemoet te komen. Een paar weken later werd in de zitting van de Opperste Sowjet het aftreden van MALENKOW als premier bekend gemaakt.

Het was SHEPILOW, die de politiek van verzoening met het Tito-regiem heeft ingeleid. In dit kader volgde hij MOLOTOW, die daartegen was, in juni 1956 op als Minister van Buitenlandse Zaken, d.w.z. juist aan de vooravond van Maarschalk Tito's staatsbezoek aan de Sowjet-Unie.

De beroepsdiplomaat GROMYKO, die nu SHEPILOW als minister is opgevolgd, kan geacht worden tot de bekwame uitvoerders van de Kremlinpolitiek te behoren.

De Sowjet-leiding liet SHEPILOW vlak voor zijn aftreden als minister nog een belangrijke programrede op het terrein van de buitenlandse politiek houden voor de Opperste Sowjet. Hij accentueerde daarin o.n., dat Rusland de politiek van vreedzame coëxistentie wil voortzetten. Nochtans klonk in het brede betoog een alarmerende toon

door inzake "het opdringende imperialisme". Daartegen werd verhoogde politieke waakzaamheid gevraagd.

De mutaties ten aanzien van SHEPILOW illustreren, dat Moskou geenszins dat rechtlijnige beleid voert waarop het zich ten overstaan van de wereld zo gaarne beroemt. Immers in de plenaire zitting van het centraal comité van 20 tot 24 december 1956 werd SHEPILOW afgezet als lid van het partijsecretariaat terwijl hij Minister van Buitenlandse Zaken bleef; in de februarizitting van het centraal comité kwam precies het omgekeerde uit de bus. SHEPILOW blijft als lid van het partijsecretariaat een der belangrijke figuren van de USSR.

Op 18 februari 1957, dus kort na de persoonswisseling in de leiding van het Sowjet-Russische Ministerie van Buitenlandse Zaken, berutte partijsecretaris CHROESTSJOW de kans om er in een toespraak op de Bulgaarse Ambassade te Moskou o.m. op te wijzen, dat de politiek van de USSR geen politiek van personen is, maar onveranderd de politiek van de Sowjet-regering blijft. CHROMYKO, zo zeide hij, zal datgene zeggen wat SHEPILOW voor de Opperste Sowjet heeft gezegd. Laatstgenoemde had, aldus verzekerde CHROESTSJOW zijn gehoor, de Russische positie duidelijk omschreven en de te volgen weg aangegeven.

Nogmaals eer voor Stalin.

De 1e partijsecretaris greep opnieuw de gelegenheid aan om "eervolle" dingen over Stalin te zeggen. De tegenstanders van het communisme, aldus merkte hij op, veroordelen Stalin om andere redenen dan wij. Wij verwijten hem wat Lenin hem bij zijn leven had verweten. (Dat was Stalin's slechte omgang met mensen, zijn onbehouwenheid en zijn gebrek aan scrupules als eerste partijfunctionaris op zijn centrale post). Maar wij, vervolgde CHROESTSJOW, vergeten niet dat Stalin een man is met wie wij hebben gewerkt, met wie wij hebben gestreden. Onder zijn leiding hebben wij een groot socialistisch land opgebouwd, hebben wij het fascisme verslagen, hebben wij een wereldramp verhinderd. Deze Stalin, die met lichaam en ziel was toegewijd aan de zaak van de arbeidersklasse, aan de zaak van het Leninisme, geven wij nooit aan onze vijanden prijs.

Omíneuze benoeming.

De jongste zitting van het centraal comité van de CPSU besloot tevens F.R.KOZLOW, de eerste partijsecretaris van het district Leningrad te benoemen tot plaatsvervangend lid van het partijpresidium. Met deze promotie verkreeg KOZLOW toegang tot het wezenlijke Russische machtscentrum. Deze thans tot groot politiek aanzien gestegen functionaris heeft Stalin in de laatste periode van zijn bewind - al dan niet onder druk gezet - stokebrandsdiensten bewezen.

Aan de vooravond van het zogenaamde dokterscomplot (eind 1952) drong KOZLOW in het theoretische partijorgaan "Bolsjewik" (thans "Kommunist") aan op verscherping van de politieke waakzaamheid. Het is niet uitgesloten, dat Stalin het proces tegen "de medici van het Kremlin" zou hebben willen gebruiken als een aanloop naar een nieuwe, grootscheepse zuivering.

Toen MALENKOW na Stalin's dood in maart 1953 premier was geworden, verdween KOZLOW voor enige tijd uit het politieke gezichtsveld. Reeds aan het einde van dat jaar werd hij aan het hoofd van de belangrijke Leningraadse partijorganisatie geplaatst. Het benoemen van KOZLOW in Leningrad is wel toegeschreven aan de persoonlijke tussenkomst van partijsecretaris CHROESTSJOW. Het is mede uitgelegd als een zware politieke tegenslag voor MALENKOW.

De huidige promotie van KOZLOW kan mede een aanwijzing vormen voor de stijgende invloed "op hoog niveau" van hen, die zich krachtig verzetten tegen een verder gaande ontluistering van Stalin's nagedachtenis.

Reacties buiten Rusland.

Het doctrinair-verstrakte optreden van het Kremlin heeft vooral het laatste kwartaal zichtbaar effect gesorteerd op de politieke opvattingen en praktijken van het internationale communisme. Een onmiskenbaar grote meerderheid van communistenleiders heeft haar onverholen instemming betuigd met de door Moskou ingevoerde taktische veranderingen. Deze partijleiders - al dan niet aan de macht - proberen hun aanzien te herstellen en verloren gegane

- machtsposities -

machtsposities te heroveren.

In communistische partijen met een harde kern, zoals bijv. de Franse en de Nederlandse, wordt het huidige leerstellige manoeuvreer van het Kremlin openlijk en met kracht van argumenten gesteund. De politieke en militaire spanningen, hoog opgelopen in landen als Polen en Hongarije, het geschil met Zuid-Slavië en de strijd in Egypte hebben er in aanzienlijke mate toe bijgedragen, dat de CP-leiders zich onverzettelijker gedragen dan in de loop van 1956. Tegen de "ontbindende krachten" binnen en buiten het socialistische kamp wordt in leidende communistische kringen opnieuw met klem gewaarschuwd.

De directe nasleep van een aantal besluiten van het XXe CPSU-congres en niet het minst de reacties op CHROESTSJOW's geheime rede tegen de Stalinverheerlijking hebben tot heden getoond hoe sterk de politieke gisting in de communistische gelederen is. Deze spanningen zijn vanzelfsprekend niet op stel en sprong uit de wereld te helpen. Het vraagstuk van de destalinisatie en van een eventuele voortzetting van het zgn. democratiseringsproces binnen het communistische systeem houdt de gemoederen bij voortduring bezig, hetgeen mede valt af te leiden uit de jongste politieke reacties.

De onverzoenlijke ideologische standpunten, die de collectieve leiding te Moskou weer inneemt, hebben uiteenlopende gevolgen met zich gebracht.

De betrekkingen tussen Moskou en Belgrado zijn er tot dusver opnieuw door verslechterd. In Hongarije, waar de Sowjet-Russen kennelijk zelf de politieke scepter blijven zwaaien na het onderdrukken van de volksopstand, naamt premier KADAR intimidatiemaatregelen tegen de bevolking, die zich nu lijdelijk verzet.

In Oost-Duitsland (DDR) zijn ULBRICHT, GROTEWOHL en hun naaste medewerkers teruggevallen op bepaalde onderdrukkingspraktijken. Deze manifesteren zich in het toegenomen aantal politieke arrestaties, het opvoeren van de politieke waakzaamheid in partij en staat, het politiek onder druk zetten en het vervolgen van ontevreden intellectuelen en van studenten aan universiteiten, hogescholen e.d. Niettemin werd de Oost-Duitse leiding genoodzaakt een aantal beslissingen te nemen, die ten dele reeds hebben geleid tot een zekere mate van

democratisering van het bedrijfsleven in de DDR.

Ondanks de politiek weer ongunstiger geworden omstandigheden zet de partijleiding in Polen, voorgegaan door GOMULKA en zijn medestanders, haar beleid, gericht op verdere liberalisatie en democratisering, voort. Vervuld van weerzin tegen de vroegere stalinistische uitspattingen noemt men in Polen van partijwege thans "stalinisten" vaak "conservatieven". Officieel bewijst de Poolse leiding in partij en regering blijkbaar onontbeerlijke lippendienst aan bepaalde politieke opvattingen, die het Kremlin thans met hernieuwde nadrukkelijkheid te berde brangt.

Tsjecho-Slowakije, een economisch minder berooide Sowjet-satellietstaat dan de naburige volksdemocratiën, heeft sedert het XXe partijcongres van de CPSU maar weinig concessies aan de massa gedaan op het terrein van de Stalinontluistering en hervormingen van politiek-fundamentele aard. Anders dan in Polen had de "conservatief" georiënteerde leiding van partij en staat in Praag niet te kampen met een ernstige verpaupering van de bevolking.

In Joego-Slavië heeft men bij de huidige door Moskou geleide internationale ontwikkeling in de communistische partijrelaties alle reden voor nieuwe beduchtheid. Openlijker dan in Polen het geval kan zijn blijft het Tito-regiem de pleitbezorger van een wezenlijke vernieuwing van het Sowjet-systeem. Belgrado schijnt er nochtans angstvallig voor te waken dat het bij deze politieke en ideologische activiteit binnen het zijnsinziens rechte marxistisch-leninistische spoor blijft.

Standpunten der Franse CP.

De leiding van de PCF heeft zich in de maand februari in het bijzonder beijverd om haar inzichten kenbaar te maken op het terrein van de internationaal-communistische betrekkingen. Half februari '57 vergaderde het centraal comité. Tijdens bedoelde zitting werd zeer uitvoerig gesproken door de rapporteur Raymond GUYOT, dagelijks bestuurder der PCF en door algemeen secretaris Maurice THOREZ, die een bondiger uiteenzetting gaf.

Uit de algemene tendens van beider betoog is opnieuw gebleken, hoezeer de Franse partijleiding "de politieke weg terug", die Moskou

thans aflegt, goedkeurt. Men toont zich niet afkerig van bepaalde veranderingen op het terrein van de internationale betrekkingen der communisten mits daarbij niets wordt ondernomen, dat het respect zou kunnen verminderen voor Stalin's ideologische nalatenschap of het gevaar zou kunnen vergroten, dat een "nationaal-communisme" de internationale solidariteit van het proletariaat zou kunnen ondermijnen.

Zowel GUYOT, THOREZ als enkele andere prominenten zeiden het als een welkom feit te begroeten dat in de loop van maart (mogelijk april) a.s. besprekingen met Belgrado zullen beginnen. Kennelijk zien de Franse partijleiders deze poging om de vrij slechts relaties tussen de PCF en de Joegoslavische Bond van Communisten te elfder ure te verbeteren als een noodzakelijke bijdrage aan het herstel van de aangetaste internationale verbondenheid der communistische partijen.

Zoals bekend heeft de Italiaanse CP al enige tijd geleden kans gezien de vriendschappelijke betrekkingen met Joegoslavië te herstellen. Deze soepeler politieke oriëntatie heeft er mede toe bijgedragen dat bijv. een kleine communistische partij als de Belgische, die voorheen herhaaldelijk politiek advies bij de PCF inwon, thans in toenemende mate bij TOGLIATTI en de zijnen te rade gaat. Terzijde kan daarbij nog worden opgemerkt, dat de Belgische CP tegenwoordig opvallend vriendschappelijke relaties onderhoudt met Warschau. Sinds geruime tijd schijnt de Belgische partijleiding een ander standpunt in te nemen dan de "conservatieve" Franse partij en de CPN.

Het verslag van de jongste zitting van het centraal comité der PCF illustreert opnieuw hoe nauw de politieke verwantschap tussen Parijs en Amsterdam wel moet zijn. De Franse en de Nederlandse partijleidingen zijn principieel afkerig van nationaal communistische tendenties en staan onvoorwaardelijk achter Moskou's leiderschap van het internationale communisme.

Opnieuw betoogde THOREZ in de genoemde c.c.-zitting van de PCF, dat het proletarische internationalisme en het patriottische belang elkander geenszins in de weg behoeven te staan. Evenals Paul de GROOT van meetafaan deed heeft THOREZ in deze c.c.-rede opnieuw blijk gegeven van zijn verknochtheid aan een stalinistisch verleden en aan de persoon Stalin.

Onze verguizers van vandaag, staande in het kapitalistische

kamp, zouden ons morgen bejubelen, zo beweerde THOREZ nog, indien wij ons slechts met een bescheiden woordje zouden willen verwijderen van onze beginselen.

In de c.c.-zitting werd duidelijk gemaakt, dat de betrekkingen met andere communistische partijen binnen en buiten het Sowjet-blok bevredigend zijn. Tussen de regels door valt echter te lezen, dat de PCF bij haar recente onderhandelingen in Polen er niet in slaagde om overeenstemming op enige kardinale punten te bereiken. Deze moet nog worden "gevonden".

Een opmerkelijke beslissing is genomen door de Franse en Italiaanse partij. Hun leidingen kwamen overeen om een permanente vertegenwoordiger in elkaars centraal comité te benoemen. De Italiaan woonde de c.c.-zitting der PCF van februari j.l. reeds in die hoedanigheid bij en werd door secretaris-generaal THOREZ afzonderlijk verwelkomd.

* * *

HCOFDDSTUK II - ACTIVITEIT VAN DE CPN EN HAAR HULPORGANISATIES.

DE CPN.

Terug naar het offensief?

De anti-communistische reactie van het publiek op het ingrijpen van de Sowjet-Russen in Hongarije dwong de CPN gedurende enige tijd een verdedigende houding aan te nemen. De partij werd mede in het defensief gedrongen omdat de eigen leden door de heftige wijze waarop de bevolking reageerde timide waren geworden. Deze kleinmoedige stemming was ook en vooral merkbaar in de bedrijven. Daar waagden de communistische arbeiders het gedurende langere tijd niet zich te laten horen, zeker niet over Hongarije.

Om deze geestesgesteldheid te veranderen betoogde de CPN, dat de communistische zienswijze op de Hongaarse gebeurtenissen steeds meer door de massa als juist wordt aanvaard en dat de arbeiders tot het besef zijn gekomen te zijn voorgelogen door de radio en de niet-communistische pers. Het heette daarom niet langer nodig dat de partijgenoten zich langer op de achtergrond houden. In plaats van een gesprek over Hongarije te ontwijken moesten zij het juist in die richting sturen.

De schroom, zich openlijk als communist te doen kennen, heeft er waarschijnlijk toe bijgedragen dat gedurende enkele weken na 4 november van colportage met "De Waarheid" hoegenaamd niets te bespeuren viel en openbare vergaderingen niet werden uitgeschreven. Thans begint de colportage langzaamaan weer op gang te komen. Sinds half januari vinden opnieuw openbare vergaderingen van de CPN plaats. Aangezien het SER-rapport een uitzonderlijk gunstige aanleiding voor verhoogde communistische agitatie biedt, valt het op dat het aantal tot dusver gehouden openbare bijeenkomsten der partij desondanks gering is.

Activiteit i.v.m. Hongaarse vluchtelingen.

Vrijwel dagelijks brengt de "Waarheid" berichten over de gedragingen van de Hongaarse vluchtelingen, die in de bedoelde publicaties in grote lijnen worden onderscheiden in misdadige en fascistische

elementen, deelnemers aan de opstand, en de zogenaamde misleiden. Aan de eerste groep worden bij voorkeur gevallen van versterking van de openbare orde en dergelijke toegeschreven. De "misleiden" willen, volgens de Waarheid-commentaren, niets liever dan zo spoedig mogelijk naar Hongarije terugkeren, omdat zij teleurgesteld zijn over de toestanden in "het kapitalistische paradijs". Door de regering zowel als door de zogenaamde "hulporganisaties" worden hen daarbij, volgens het CPN-blad, zoveel mogelijk moeilijkheden in de weg gelegd. Niettemin slaagde, naar de Waarheid meldt, reeds een honderdtal erin de weg terug te vinden.

Paul de GROOT in de Russische partijpers.

In de eerste drie van een serie artikelen van Paul de GROOT, onder de kop "De levende Waarheid van het Leninisme" in het partijdagblad van de CPN verschenen, verdedigde en verklaarde de algemeen-secretaris van de CPN het Russische optreden in Hongarije aan de hand van de communistische leerstellingen. Uitvoerige uittreksels daaruit werden inmiddels gepubliceerd in de Sowjet-Russische "Prawda" en in het theoretisch orgaan van de CPSU "Kommunist". DE GROOT, en met hem de gehele CPN-leiding, kunnen zich vereerd voelen met dit blijk van waardering voor het onvoorwaardelijk volgen en verdedigen van de door Moskou uitgestippelde gedragslijn.

Kritiek op het revisionisme.

De CPN-uitgeverij "Pegasus" liet inmiddels een brochure verschijnen waarin Moskou's leidende positie in het internationale communisme wordt beschreven door de Chinese partijleiding. In het vorige M.O. (hoofdstuk I) werd aan dat politiek interessante document reeds aandacht besteed. Zoals men zich zal herinneren betreft het hier een verklaring van het politiek bureau der Chinese C.P., die op 29-12-1956 in het partijdagblad "Zjenminzjibao" (Volksdagblad) werd afgedrukt. De vertaling in het Nederlands brengt haar onder de titel: "De historische ervaringen van de dictatuur van het proletariaat".

Bedoelde Pegasus-brochure is met grote ingenomenheid besproken door de CPN-pers. Tevens is gebleken, dat de diplomatieke vertegenwoordiging van de USSR in Nederland het boekje apprecieert. Het is

immers door de Russische ambassade in Den Haag aan diverse adressen in ons land toegezonden. Deze verspreiding alsmede het feit dat het artikel het CPN-standpunt vrijwel dekt, moeten de partijleiding wel zekere voldoening hebben geschonken en bij haar de overtuiging hebben versterkt zich op de goede weg te bevinden.

Zoals bekend bepleitte de Chinese partij in haar verklaring bevenal de noodzaak van een internationale verbondenheid der communisten in eensgezindheid rond de Sowjet-Unie geschaard.

Dat het artikel in het Chinese Volksdagblad door de leiding van de CPN mede aanvaard wordt als een welkome bijdrage in de strijd tegen afwijkingen binnen de partij, kan blijken uit een artikel van zekere M.B. in "De Waarheid" van 9 februari j.l. (achter deze initialen verschuilt zich mogelijk Marcus BAKKER; hij is evenwel gewoon zijn artikelen voluit te ondertekenen). Deze schrijver noemt de uitgave een volkomen gerechtvaardigde daad, vooral omdat de Chinese kameraden speciale aandacht schenken aan een vraagstuk, dat op het ogenblik het gevaarlijkste verschijnsel is binnen de internationale communistische beweging, namelijk het "revisionisme". Het revisionisme, aldus het Waarheid-artikel, wil het marxisme-leninisme herzien. En hoewel het revisionisme door zijn vele schakeringen niet tot een afgerond standpunt komt, springen de hoofdtrekken ervan duidelijk in het oog. Die zijn: een principeloze kritiek op de Sowjet-Unie en een onderschatting van, overgaande in een verzoenende houding tegenover, het imperialisme. Deze revisionistische ideeën worden volgens de Waarheid vooral door Joegoslavische communisten en intellectuelen in sommige volksdemocratische landen verbreid. Ook ten onzent, zo wordt daarbij opgemerkt, dreigen hier en daar verraderlijke plekjes drijfzand.

Redactie "Politiek en Cultuur".

In het vorige M.O. werd melding gemaakt van de vervanging van Sonja PRINS door Ger HARMSSEN als redacteur van het partijmaandblad "Politiek en Cultuur". Het heeft er alle schijn van dat HARMSSEN geen lang leven beschoren is als P.& C.-redacteur.

In het verdere verloop van vorenbedoeld Waarheid-artikel houdt M.B. namelijk een scherp requisitoir tegen HARMSSEN naar aanleiding van diens in het januari-nummer van "Politiek en Cultuur" geuite

mening, dat "het partijleven (in de CPN) verstard is door dogmatisme en leidersverheerlijking".

Ger HARMSSEN, aldus M.B., lanceerde een serie verwijten, die voor de onbevungen lezer tegen niemand anders gericht kunnen zijn dan tegen de leiding der partij. En verkapte kritiek, die de autoriteit der partij zowel als die der democratisch gekozen leiding ondermijnt, is in wezen niets anders dan een aanval op het democratische karakter der partij.

Hierbij valt nog op te merken, dat in het februari-nummer van "Politiek en Cultuur", in afwijking van wat de laatste maanden gebruikelijk was, geen enkel gesigneerd artikel van de redacteur Ger HARMSSEN voorkomt.

Strijd tegen de Duitse herbewapening.

Aan de agitatie tegen de Duitse herbewapening werd nieuw leven ingeblazen door de benoeming van generaal VON SPEIDEL tot bevelhebber van de NAVO-troepen in Centraal Europa. Van het ogenblik af dat SPEIDEL voor het eerst als kandidaat voor het toekomstig bevelhebberschap werd genoemd trok de partij in woord en geschrift fel van leer. De Duitse nationaliteit van de generaal werd bij deze agitatie aangegrepen om de nog steeds sluimerende gevoelens van antipathie tegen de nazi-bezitters van Nederland aan te wakkeren.

Zo schreef "De Waarheid", die een speciaal aan deze kwestie gewijde extra editie gratis liet verspreiden, dat de zonen van de mede door toedoen van deze nazi-officier omgekomen Nederlanders onder commando van de beul van hun vader geplaatst zullen worden.

Anders dan indertijd bij het bezoek van generaal RIDGEWAY aan Nederland, verliep de komst van generaal NORSTAD medio februari j.l. naar ons land geheel zonder communistische demonstraties of incidenten. Deze houding van de CPN en haar hulporganisaties werkt ook in andere opzichten door. De propaganda voor de Sowjet-voorstellen en denkbeelden op internationaal terrein (ontwapening, verbod van het gebruik van A- en H-wapens enz.) - voor zover door de CPN zelf gevoerd - strekt zich namelijk evenmin veel verder uit dan tot het geven van aanbevelingen in "De Waarheid" en in de buurt- en bedrijfskranten en tot het verspreiden van enkele vlugschriften.

Herdenking februari-staking.

Op 25 februari j.l. vond te Amsterdam de jaarlijkse communistische herdenking van de februari-staking plaats. Met de propaganda voor de deelname daarvan werd dit keer laat gestart. De benoeming van VON SPEIDEL verschafte gereede aanleiding tot het plaatsen van de herdenking van dit jaar in het teken van nog meer strijd tegen de Duitse herbewapening. Het défilé langs het monument "De Dokwerker" had in alle kalmte en rust plaats.

De verklaring-Romein c.s.

Zoals bekend hebben enige politiek links georiënteerde figuren in Nederland kort na het Russische ingrijpen in Hongarije, n.l. op 14-11-1956, een verklaring gepubliceerd als weerklink op de oproep van het Hongaarse schrijversverbond (de zogenaamde Petöfi-club). De ondertekenaars zeggen daarin, dat zij - evenals de leden van de Petöfi-club socialistisch denkend - met diepe droefenis en verontwaardiging zijn vervuld over de wijze waarop in Hongarije door het optreden van de Sowjet-Russen de ontwikkeling van een socialistische gemeenschap in vrijheid vermoedelijk voor jaren onmogelijk is gemaakt. Tot de ondertekenaars van deze verklaring, waartoe naar achteraf gebleken is Prof. J. ROMEIN het initiatief nam, behoorden ook drie, zij het niet - prominente leden van de CPN te weten de beeldhouwer L.P.J. BRAAT, de journaliste Magda van EMDE BOAS en de arts Johanna H. MOES. Van CPN-zijde werd op de verklaring aanvankelijk opmerkelijk lankmoedig gereageerd, wat temeer opviel omdat bedoelde verklaring in strijd was met het partijstandpunt. De CPN-leiding zou, organisatorisch en disciplinair bezien, de communistische ondertekenaars hebben kunnen royeren als partijleden.

In "De Waarheid" van 16 november 1956 maakte Marcus BAKKER de communistische ondertekenaars het verwijt een eerste concessie aan de "Bolsjewiekenjagers" te hebben gedaan. Hij verklaarde ervan overtuigd te zijn dat verschillende ondertekenaars spoedig zouden inzien hoe schromelijk zij aan het dwalen waren geraakt. In "De Waarheid" van 19-11-1956 schreef Dr. J. de LEEUWE een artikel dat dezelfde geest ademde.

Gewijzigde houding.

Kort daarna gooide de partij het over een andere boeg voor wat haar houding t.o.v. de communistische ondertekenaars betrof. Zo sprak de partijleiding in haar verklaring van 23 november 1956 over de Egyptische en Hongaarse kwestie, dat enkele voordien met de CPN sympathiserenden een verklaring van het echtpaar ROMEIN en de renegaat J. van SANTEN c.s. mede ondertekenden. Aan het feit dat zich drie CPN-leden onder de "voordien sympathiserenden" bevonden, trachtte de verklaring van het partijbestuur voorbij te gaan.

De partijleiding heeft nadien alles gedaan om de betrokken CPN-ers van "de dwalingen huns weegs" terug te brengen. Zij is daar in slechts geslaagd voor wat mevrouw J.H. MOES betreft.

Het partijdagblad maakte op 2 februari n.l. melding van een brief die Mevr. MOES aan Prof. ROMEIN stuurde, waarin zij mededeelde haar handtekening onder de verklaring terug te trekken. Zij gaf daarin te kennen dat na het ingrijpen van de Sowjet-troepen in Hongarije de ontwikkeling van de socialistische gemeenschap in vrijheid in Hongarije gewaarborgd werd. Aan het slot van de brief verklaarde zij "dat haar adhaesie door toedoen van de burgerlijke pers gewerkt heeft als een steen op het gebouw "Felix Meritis", hetgeen zij tenzeerste betreurde".

Door zich te onderwerpen aan het standpunt van de partij en zich op duidelijke wijze te distanciëren van de verklaring-Romein, heeft Mevr. MOES zich als lid van de CPN kunnen handhaven.

Anders is het gesteld met de ondertekenaars L.P.J. BRAAT en Mevr. VAN EMDE BOAS. Omtrent de eerste werd bekend dat hij vermoedelijk eigener beweging als lid van de partij bedankte en zijn partijboekje inleverde.

Magda VAN EMDE BOAS heeft de partijleiding de meeste hoofdbrekens gekost, temeer daar zij kunstrecensente voor "De Waarheid" was.

In eerste instantie werd haar het schrijven in het partijdagblad onmogelijk gemaakt. Aan haar werd vervolgens ook de eis gesteld zich op een zodanige wijze van de verklaring te distanciëren dat dit niet voor tweeërlei uitleg vatbaar was. Zij heeft dit blijkbaar geweigerd en is niet ingegaan op suggesties van de partijleiding.

Eén royement.

Op een in februari gehouden ledenvergadering van de CPN-afdeling 1002 te Amsterdam werd Magda van EMDE BOAS dan ook als lid van de partij geroyeerd. In een bericht hierover in "De Waarheid"-van. 13-2-1957 werd gezegd dat zij door het tekenen van de verklaring-Romein een inbreuk maakte op de partijdiscipline. Haar gedrag werd veroordeeld omdat zij de eenheid in de partij verbroken had en door deze daad had deelgenomen aan de vijandelijke aanval van de reactie op de communistische partij van de Sowjet-Unie.

Zoals uit het bovenstaande blijkt is er van de gematigde houding die de CPN aanvankelijk aannam ten aanzien van de ondertekenaars van de verklaring-Romein, weinig meer over.

Dagblad "De Waarheid".

In de positie van het partijdagblad is gedurende de maand februari j.l. niet veel wijziging gekomen. Het aantal abonnees beweegt zich naar schatting rond de 35.000. Van een herstel van het advertentie-debiet kan men niet gewagen. Het grootste deel van de advertenties die nog in "De Waarheid" verschijnen is afkomstig van eigen instellingen, zoals Pegasus, de filmdienst e.d. De opheffing van het maandagochtendblad van de Amsterdamse editie van "De Waarheid" en het terugbrengen van de omvang van de partijkrant werden zonder merkbare schokken door de lezers geaccepteerd.

Abonnee-werfactie.

Om de abonnee-werfactie - 2500 nieuwe abonnees vóór 1957 - aantrekkelijk te maken heeft de nog steeds fungerende "landelijke werfleiding" de eerder gedane toezegging opnieuw te berde gebracht, n.l. een premiebon van f.l.-- voor elke nieuwe abonnee, die dit na 8 weken nog is.

Naast het winnen van nieuwe abonnees op "De Waarheid" vereist het behouden van "wat er is" een groot deel van de energie. De naoorlogse jaren hebben aangetoond dat in de meeste gevallen de positie van de partijkrant gestaag achteruit loopt.

Om de huidige positie zoveel mogelijk te behouden is in de drie grote steden in het Westen van het land - Amsterdam, Den Haag en

Rotterdam-een premiereregeling ingevoerd voor de bezorgers, die hun krantenwijk gedurende een maand op peil weten te houden. De premies variëren naar gelang de grootte van de wijk, van f.2.--, f.2.50 tot f.3.-- per maand.

Donatiefonds.

Elijkens de cijfers over de stand van het Donatiefonds lijkt het niet waarschijnlijk dat de inzameling van de beoogde f.200.000.-- vóór 1 juli a.s. zal slagen. Half februari moest nog ongeveer f.156.000.-- bijeen gebracht worden ("De Waarheid" 19-2-1957).

Niet bijster groot is de animo van de leden in de verschillende districten om nieuwe intekeningen voor dit fonds te verwerven.

Wellicht heeft ook het uitblijven van de tien prijzen, die maandelijks ter beschikking zouden worden gesteld voor de goede oplossingen van een rebus, die bij elke intekening zou worden verstrekt, de geestdrift getemperd. De gemeentepolitie te Amsterdam heeft nagegaan of de rebusactie, die in samenhang met het Donatiefonds wordt gevoerd, in strijd zou moeten worden geacht met de Loterijwet. Als mogelijke reactie daarop verscheen in "De Waarheid" van 14-12-1956 een mededeling, waaruit moet blijken, dat de rebuszaak in werkelijkheid los staat van de activiteiten voor het Donatiefonds. Een en ander geschiedde kennelijk met de bedoeling om alsnog moeilijkheden met de justitiële autoriteiten inzake mogelijke overtreding van de Loterijwet te voorkomen. Het treffen van sanctiemaatregelen i.v.m. deze financiële actie zou de CPN thans bijzonder onwelgevallig zijn, aangezien thans alle zeilen moeten worden bijgezet om het "apparaat" draaiende te houden.

* * *

MANTELORGANISATIES.

Vredesbeweging nog in het ongerede.

Het in het vorige maandoverzicht besproken plan van het secretariaat van de communistische Wereldvredesraad tot de vorming van regionale centra om leiding te geven aan het werk in verschillende gebieden, kon tot dusver niet worden uitgevoerd.

De conferentie van Europese vredesfunctionarissen, die o.m. ter bespreking van het nieuwe plan op 15 december 1956 onder leiding van de WVR-president JOLIOT-CURIE in Parijs zou worden gehouden, heeft geen doorgang gevonden.

Kennelijk zijn de na de gebeurtenissen in Hongarije sterk verontruste gemoederen binnen de werelvvredesbeweging nog niet geheel gekalmeerd.

Ook de op 19 en 20 januari j.l. in Praag gehouden Europese Vredesconferentie bracht geen nieuwe gezichtspunten naar voren. Men besloot daar voorlopig geen nieuwe initiatieven te ontwikkelen, doch de "interne moeilijkheden" op landelijk niveau nog een wijle te "verkennen". De meeting stond onder leiding van de WVR-secretaresse Isabelle BLUME, die in december 1956 met CHROESTSJOW in Moskou een bespreking voerde over de huidige impasse in de wereldvredesbeweging.

De WVR-leiding werd voor nieuwe moeilijkheden gesteld door het besluit van de Oostenrijkse regering d.d. 3 februari j.l. het secretariaat der Wereldvredesbeweging uit Wenen te verbannen. Het Tsjechoslowaakse vredescomité heeft de WVR intussen uitgenodigd zijn zetel over te plaatsen naar Praag.

Blijkens de besluiten van de bijeenkomst in Praag zal de aandacht van de vredesstrijders - met name in Europa - thans gericht blijven op de vraagstukken, die verband houden met de remilitarisatie van de Bondsrepubliek. Daarbij zal o.m. aandacht worden besteed aan de ook onder niet-communisten levende bezwaren tegen de benoeming van "Hitler-generaals" in het West-Duitse leger en in NAVO-staffuncties, zoals die van generaal SPEIDEL.

In het teken van de actie tegen de West-Duitse herbewapening stond voorts de meeting van de "Friedensfreunde Niedersachsen", 27 januari j.l. in Hannover belegd. Deze bijeenkomst werd bijgewoond

- door -

door vertegenwoordigers van buitenlandse zusterorganisaties. De Nederlandse Vredesbeweging zond ook een delegatie.

Aangenomen mag worden, dat het program van de NVR in de naaste toekomst eveneens het patroon te zien zal geven, dat werd ontworpen tijdens de Praagse bijeenkomst. Dit bleek reeds uit het verslag, dat Mevr. M.B.MINNAERT-COELINGH - die deze meeting als lid van het Algemeen Bestuur van de NVR bijwoonde - na haar terugkeer uit Praag hiervan voor het forum van de Nederlandse Vredesraad gaf.

Het blad "Vrede".

Eind januari besloot het algemeen bestuur van de NVR, dat het blad "Vrede" voortaan zal worden geredigeerd door een commissie, bestaande uit een vijftal personen, van wie er twee communistisch georiënteerd zijn, t.w. de schrijver Th. U. de VRIES en M.B.MINNAERT-COELINGH.

Om te vermijden, dat "Vrede" verwordt tot een blad, waarin de binnen de Raad bestaande geschillen worden uitgevochten, zullen alle conceptartikelen voortaan aan de goedkeuring van deze commissie onderworpen zijn. Het feit, dat na 4 november 1956 in het blad tegelijkertijd artikelen werden opgenomen van voor- en tegenstanders van het Sowjet-Russische ingrijpen in Hongarije zal aan deze beslissing niet vreemd zijn geweest.

Voorts besloot het algemeen bestuur onlangs het orgaan "Vrede" in kleiner formaat en slechts eenmaal in de veertien dagen uit te geven. Maandelijks zal echter één editie in groter formaat en in ruimere oplage verschijnen ten dienste van massale colportage, o.m. in de bedrijven. De eerste grote oplage (50.000 exemplaren) verschijnt reeds in maart.

Den gevolge van de mede onder invloed van de Hongaarse gebeurtenissen sterk gedaalde verspreiding van het blad (oplaag-cijfer oktober 1956 ca. 12.000, thans ca. 8.000) leek het de bestuursleden financieel niet langer verantwoord het orgaan in de huidige vorm en als weekblad te laten voortbestaan.

Jeugdbeweging.

Festivalvoorbereiding.

De activiteit der communistische jeugdorganisaties in Nederland is momenteel vooral gericht op de voorbereiding voor het 6e Wereldjeugdfestival in de aanstaande zomer te Moskou,

Het aantal inschrijvingen hier is van dien aard, dat verwacht mag worden, dat het Festivalcomité erin zal slagen het quotum van 800 Nederlandse deelnemers vol te maken.

Het valt de communistische leiding van het nationale festivalcomité sinds de gebeurtenissen in Hongarije evenwel moeilijk prominente figuren uit niet-communistische kring voor medewerking aan het festivalprogramma te interesseren.

Tengevolge van de genoemde gebeurtenissen bedankten vier leden van het werkkomité (d.i. de dagelijkse leiding van het nationale festivalcomité) voor hun functies.

In verband hiermede zag Tr.R.WOLFF-BULTJE, toch al overbelast door haar functies in de communistische jeugdbeweging, zich bovendien nog de taak van penningmeesteresse van het landelijk comité toebedeeld.

Het internationale festivalcomité tracht, ondanks de na "Hongarije" gerezen moeilijkheden, de festivalvoorbereiding gestaag op gang te houden. Dit gebeurt - blijkens een recent communiqué - onder het motto dat een internationaal evenement als het festival "in verband met de verergering van de internationale politieke situatie waardevoller en noodzakelijker dan ooit" is.

In het kader van de internationale voorbereiding zal van 17 t/m 24 april a.s. een "werldfestivalfonds-week" worden georganiseerd. Deze actie moet o.m. de afvaardiging van "minder bedeelde" jongeren en studenten (speciaal uit de zgn. koloniale landen) naar het festival mogelijk maken. De opbrengst moet worden overgedragen aan het internationale, in Moskou zetelende voorbereidingscomité.

Vrouwenbeweging.

De Internationale Democratische Vrouwen Federatie ontving van de Hongaarse Vrouwenbeweging een oproep om haar medewerking te ver-

lenen aan de pogingen de uit Hongarije gevluchte jeugdige personen en kinderen weer naar hun vaderland te doen terugkeren.

De IDVF antwoordde, dat zij bereid was de oproep te ondersteunen en zond deze derhalve door naar de aangesloten nationale (communistische) vrouwenorganisaties.

Ook de NVB ontving dit schrijven. Gehoorgevende aan deze oproep heeft zij haar leden verzocht om (zoveel mogelijk) de naam, de geboortedatum en de plaats van herkomst van minderjarige vluchtelingen door te geven aan de Hongaarse Legatie.

Eveneens zou men een poging in het werk stellen voor dit doel in contact te komen met de in de vluchtelingenkampen verblijvende Hongaren.

Midden januari heeft het hoofdbestuur van de NVB een onderhoud aangevraagd met de ministers Zijlstra en Mansholt, om te protesteren tegen de voortdurende prijsstijgingen. (zie MO no. 1/1957), Nadat dit onderhoud was afgewezen, heeft de NVB besloten voor dit doel een handtekeningen-actie te organiseren.

Daarnaast treft de NVB voorbereidingen voor de gebruikelijke viering op 8 maart van de Internationale Vrouwendag.

Dit jaar zal deze dag staan in het teken van de strijd voor de vrede en voor het verbieden van de atoombom en andere wapens voor massavernietiging.

Voor dit doel deed het door de NVB opgerichte "Comité ter viering van de Internationale Vrouwendag 1957" een oproep, waarvoor adhaesiebetuigingen moeten worden ingezameld.

Met het oogmerk deze actie beter te doen slagen heeft het hoofdbestuur aan de afdelingen verzocht plaatselijke comité's op zo breed mogelijke basis te vormen.

Hulpactie voor Egypte.

De communistische vrouwen- en jeugdorganisaties hebben in de afgelopen weken een begin gemaakt met een hulpactie voor het Egyptische volk, in verband met het militaire optreden van Engeland, Frankrijk en Israël. De bedoeling is zowel geld als giften in natura in te zamelen en naar Caïro te verzenden door bemiddeling van de Egyptische diplomatieke vertegenwoordiging in Nederland.

Op initiatief van het in december 1956 gehouden OPSJ-congres is een "Jeugd-comité Hulp aan Egypte" gevormd, waarin de OPSJ, het ANJV en de DSO "Pericles" zijn vertegenwoordigd.

Speciaal voor dit doel vervaardigde kaarten dienen à f 0,25 te worden verkocht. De NVB werkt daarnaast nog met intekenlijsten. De actie maakt de indruk weinig intensief te worden gevoerd. Hieraan zijn mede debet de late start en het feit, dat de aandacht van de organisaties ook voor andere zaken, zoals de Internationale Vrouwendag en het Wereldjeugdfestival wordt opgeëist.

* * *

VAKBEWEGINGOrganisatorische kwesties en bezuinigingen.

Ingaande 1957 is het verbondsbestuur der EVC uitgebreid met vijf hoofdbestuurders, resp. van "de Grafische", de BHBV, ABHM, ANBH en ABV. Na het vertrek van organisatie-secretaris H. NOOTER, in september 1956, was het contact tussen verbondsbestuur en bedrijfsbonden - geheel naar de verwachting in EVC-kringen - lossen geworden. Om financiële redenen kwam een aanvulling van het leidinggevende apparaat n.l. niet in aanmerking. Aanvankelijk werd gemeend, dat het vaker organiseren van algemene hoofdbesturenvergaderingen onder leiding van het secretariaat-verbondsbestuur (bestaande uit F. REUTER, B. BRANDSEN en R. SMID) dit bezwaar zou kunnen ondervangen. Mogelijk heeft de gedachte oplossing toch niet voldaan en is het contact thans verstevigd door het opnemen van een bestuurder van de bonden, die in het verbondsbestuur geen stem in het kapittel hadden. Echter schijnt deze maatregel niet in die zin te moeten worden opgevat, dat het verbondsbestuur een soort federatieve vertegenwoordiging van de aangesloten bedrijfsbonden zou worden. De bedoeling moet alleen hebben voorgezeten alle bonden zo snel mogelijk te informeren over de zaken die in het verbondsbestuur worden behandeld.

Overigens wijzen bepaalde symptomen er op, dat het verbondsbestuur de bedrijfsbonden de laatste tijd niet stevig genoeg in de hand heeft kunnen houden. Daardoor kwam het volgen van een en dezelfde lijn in het gedrang.

Door de teruggang van het ledental en de daarmee gepaard gaande daling van inkomsten staat de EVC voor de noodzaak enerzijds naar een zekere compensatie van het geldelijke verlies te zoeken en anderzijds diverse bezuinigingsmaatregelen te nemen.

Enkele bonden zijn overgegaan tot contributieverhoging (andere durven dit niet aan) en alle EVC-leden worden met ingang van april a.s. aangeslagen voor een bijdrage van f. 0.02 per week in het solidariteitsfonds, door middel van een opdruk op de contributiezegels. Voordien had het bijdragen aan dit "Sol-fonds",

waaruit o.m. rechtsbijstand wordt bekostigd, een vrijwillig karakter.

De bedrijfsbonden hebben hun wekelijkse afdrachten aan het verbondsbestuur uiteraard niet op het peil van 1956 kunnen handhaven; het verbondsbestuur van zijn kant zal echter bezwaarlijk een aanzienlijke verlaging van de afdrachten kunnen accepteren, aangezien dit afbraak van het centrale apparaat zou betekenen.

Ontslagen.

Het gerucht gaat, dat van het nog in functie zijnde tiental landelijke propagandisten, betaald door het verbondsbestuur, aan minstens 3 man ontslag zal worden gegeven. Enkele bonden hebben een bezoldigd hoofdbestuurder moeten afvoeren; andere zullen vermoedelijk binnenkort ook tot dergelijke maatregelen moeten overgaan. Eveneens is aan enig administratief en ander personeel in EVC-dienst in de laatste maanden ontslag aangezegd.

Het is voorts opgevallen, dat meerdere bondsorganen de laatste maanden minder regelmatig en met grotere tussenpozen zijn verschenen. Zelfs zijn er stemmen opgegaan om, uit een oogpunt van bezuiniging, de afzonderlijke bonds-periodieken af te schaffen en daartegenover de bonden plaatsruimte te geven in een vergrote editie van "Werkend Nederland". Naar het zich laat aanzien zullen de vakbondspolitieke en praktische bezwaren wel te groot zijn om dit plan te kunnen verwezenlijken.

Overigens werd in de grootste bonden weer gefulmineerd tegen het feit, dat diverse kleine bedrijfsbonden geheel op de zak van het verbondsbestuur der EVC teren, dus indirect ten laste van de "grote broers" komen. Het VB schijnt echter toch niet te willen overgaan tot opheffing van deze bondjes, hoewel enkele van hen in feite alleen nog maar op papier bestaan.

De activiteit van de EVC bewoog zich op hetzelfde vlak als de vorige maand. Bijzonder werkzaam was de EVC in de afgelopen maand met het in eigen kring intensief propageren van deelneming aan de communistische herdenking van de februari-staking. De EVC nam een deel van de kosten der herdenking voor haar rekening.

Internationale contacten.

Het Executief Comité van het Wereldvakverbond vergaderde te Praag van 29 januari tot 1 februari j.l. De zitting werd bijgewoond door de voorzitter der EVC, J.F. REUTER, die vergezeld was van Maria J. WILLEMSSEN (4-1-'25), werkzaam bij het bureau rechtsbijstand der EVC. Het Executief Comité gaf zijn fiat aan het besluit van het Executief Bureau om het 4e WVV-congrès van 4 t/m 15 oktober 1957 te Leipzig te houden. Aangekondigd werd, dat ook op dit congres de "eenheid" van de arbeiders uit alle windstreken het voornaamste agendapunt zal uitmaken.

Ingevolge de richtlijnen vastgesteld ter "Hongarije-conferentie", op 4 en 5 januari j.l. eveneens te Praag gehouden, bracht een delegatie van EVC-bestuurders onder leiding van REUTER een bezoek aan Hongarije. Op 28 januari '57 vertrok REUTER per KLM-vliegtuig naar Praag; de andere leden, n.l. N. HELMERS, voorzitter ABHM, en J. van GESSEL, voorzitter ABV, volgden op 1 februari per trein. Gezamenlijk werd daarna de reis naar Boedapest ondernomen. Het verblijf in Hongarije heeft ongeveer een week geduurd. In "De Waarheid" van 21 februari j.l. verscheen een kort verslag van de bevindingen der delegatie. Mej. WILLEMSSEN wordt daarin als tolk genoemd. Dat een man als J. van GESSEL, die slechts een miniatuur-bedrijfsbond (de ABV) vertegenwoordigt, in de genoemde delegatie werd gekozen, vindt waarschijnlijk vooral daarin zijn oorzaak, dat hij in Hongarije kon worden gepousseerd als "vertegenwoordiger van de tienduizenden spoorwegarbeiders in Nederland". In feite telt de ABV momenteel niet meer dan 250 leden. In communistische kring wordt in dit opzicht vaak met een valse schijn genoegen genomen. Dit spreekt b.v. ook sterk uit het feit, dat de EVC bij het secretariaat van het WVV te boek staat met een aantal leden, dat het vijfvoudige van het werkelijke aantal bedraagt.

HOOFDSTUK III - OVERIGE GROEPERINGEN.

Pacifistisch Socialistische Partij.

Op 26 en 27 januari j.l. heeft in Amsterdam het oprichtingscongres plaats gevonden van de Pacifistisch Socialistische Partij (zie dzz. M.O. 1956, no.12).

De vergadering, waaraan werd deelgenomen door 125 personen uit alle delen van het land, stond onder leiding van Ir. H.J. van STEENIS.

De grote lijnen van het beginselprogram, t.w. verwerping van geweld bij beslechting van geschillen, het sociaal-economisch maatschappijbeeld en het standpunt t.o.v. de internationale verhoudingen, werden respectievelijk toegelicht door H.J. LANKHORST, Ir. H.J. van STEENIS en Ir. P. SCHUT.

Eerstgenoemde, die de principiële verwerping van het geweld behandelde, bracht naar voren, dat de nieuwe partij zal moeten aantonen, dat de militaire machtsmiddelen niet de veiligheid geven, welke men ervan verwacht, noch een waarborg vormen voor ongerepte handhaving van christelijke en democratische normen.

Ir. VAN STEENIS ging in zijn rede uit van de stelling dat een andere inrichting van het sociaal-economisch leven noodzakelijk is. Hij zag de oplossing van het wereldprobleem in een synthese tussen het ideaal van vrijheid enerzijds en dat van gelijkheid en broederschap anderzijds. Z.i. moet vrijheid leiden tot politieke democratie, gelijkheid tot economische democratie en broederschap tot sociale democratie.

Ir. SCHUT belichtte het standpunt van de nieuwe partij t.o.v. de internationale vraagstukken.

Door het grote verschil in levensstandaard tussen grote bevolkingsgroepen in Azië, Afrika en Zuid-Amerika enerzijds en de bevolking van het Westen anderzijds, is er een nieuwe "klassen"-tegenstelling ontstaan, welke noodwendig in een "klassen"-strijd moet resulteren.

De welvaart van de westerse volkeren is, volgens deze spreker, voor een groot deel te danken aan machtsposities, verkregen door het kolonialistische systeem van medogenloze uitbuiting van de gekleurde rassen.

Slechts langs de weg van vrijwillig prijsgeven van die machtsposities zal z.i. de wereld uit de impasse kunnen komen, waarin ze geraakt is.

Het partijbestuur werd als volgt samengesteld:

Ir. H.J. van STEENIS, voorzitter;

D. van BENTVELD, vice-voorzitter;

H.J. LANKHORST, secretaris;

J.N. DAALDER, penningmeester;

P. EYGENHUIS, belast met de propaganda en

Ir. P. SCHUT, belast met de redactie van het partijblad.

Als leden van dit bestuur werden o.m. nog gekozen:

J.W.E. RIEMENS en S. POLAK.

Naast het partijbestuur werd een adviesraad gekozen waarin o.a. zitting hebben:

Prof. Dr. J. de GRAAF;

Dr. O. NOORDENBOS;

Ds. Kr. STRIJD en

Mr. J.H. van WIJK.

Zowel uit de samenstelling van het partijbestuur als van de adviesraad kan geconcludeerd worden, dat de leiding gevende personen voornamelijk voortkomen uit de kringen van de vredesbeweging "De Derde Weg"; "Kerk en Vrede"; de ANVA (Algemene Nederlandse Vredesactie) en de Wereldfederalisten.

Welke invloed deze heterogene samenstelling op de verdere ontwikkeling in de Pacifistisch Socialistische Partij hebben, zal de toekomst moeten leren.

Het is bijvoorbeeld een bekend feit, dat "De Derde Weg" en "Kerk en Vrede" elkander slecht verstaan.

* * *

HOOFDSTUK IV - ACTIVITEITEN VAN INDONESIËRS, CHINEZEN EN WEST-INDIËRS.

Indonesiërs op doorreis.

In de jongste verslagperiode zijn weer enkele bekende Indonesische communisten Nederland binnengekomen onder wie het Hoofd van de Administratie van het Centraal Bureau der SOBSI, op doorreis naar Praag en de aldaar studerende Indonesiër Ibnu MUSTARI, die daar tevens verbonden is aan de IUS. Laatstgenoemde was met vacantie. Thans studeren te Praag ongeveer zestig Indonesiërs. Tevens is bekend, dat onlangs uit Djakarta een veertiental Indonesiërs voor studie naar Warschau vertrok.

Schepelingen.

De communistische Indonesische bond van havenarbeiders en schepelingen, de "Sarekat Buruh Pelabuhan dan Pelajaran", ontwikkelt bij voortduring activiteit onder Indonesische schepelingen, varende op de schepen van de Nederlandse stoomvaartmaatschappijen. Naar verluidt zou 95% dezer schepelingen in dienst bij de Stoomvaart Maatschappij "Nederland" bij genoemde bond zijn aangesloten.

PPI-ACTIVITEITEN.

De Indonesische studentenvereniging "Persatuan Peladjar Indonesia" belegde op 20 februari j.l. te Amsterdam een discussie-avond n.s.v. een artikel in de "Groene Amsterdammer" van 12-1-'57 van de Indonesische student Iwan SIMATUPANG. In die bijdrage, getiteld "Het wachten is op het falen" wordt betoogd, dat de moeilijkheden in Indonesië niet kunnen worden opgelost door de huidige revolutionairen.

Dezelfde vereniging draaide in besloten kring een voor openbare vertoning afgekeurde film, "Der Fallende Stern", een werk met een godsdienstig thema, waarin figuren als engel, duivel, enz. symbolisch worden weergegeven.

Te Amsterdam bestaat een Surinaams Comité voor het a.s. Wereld Jeugdfestival te Moskou. De bedoeling is dat ook in Suriname woonachtigen vandaar aan het communistische festival in de Sowjet-Unie zullen deelnemen.

Zuid-Molukken.

Onlangs is een circulaire verspreid voornamelijk onder de leden van het "Veteranen Legioen Nederland", betreffende de oprichting te Amsterdam van de "Perkumpulan Kepentingan Republik Maluku Selatan di Amsterdam dan sekitar" (Vereniging steun aan de Republiek Zuid-Molukken te Amsterdam en omgeving). Doel is: het inzamelen van geld ter voortzetting van de strijd voor een vrije Republiek der Zuid-Malukken. De oprichting heeft plaats gehad op verzoek van Ir MANUSAMA.

Het heeft de aandacht getrokken, dat Ir MANUSAMA op 17 februari j.l. van Schiphol is vertrokken naar Formosa. In het Amboneze periodiek "Mena Muria" verscheen een brief van hem aan de Ambonezen, waarin mededeling werd gedaan, dat hij voor enige tijd het land verliet, zonder vermelding van bestemming en doel zijner reis.

Contact met "Poolse emigratie".

De Minister van Buitenlandse Zaken van de Poolse regering in ballingschap te Londen bracht een bezoek aan de zgn. R.M.S.-regering te Rotterdam. Na een aldaar met deze minister gehouden bijeenkomst bezocht hij in gezelschap van enkele Amboneze leiders een woonoord, waar hij de Ambonezen toesprak.

In verband met geruchten, dat Ambonezen zouden emigreren naar Madagascar. dient opgemerkt, dat bij een kleine recalcitrante groep wel eens de wens is geuit derwaarts te gaan, doch hierbij is het gebleven. In verband met hun weerspanninge gedragingen zijn de leiders van deze groep kortgeleden geïnterneerd.

* * *

A G E N D A

<u>Datum</u>	<u>Bijeenkomst</u>	<u>Plaats</u>	<u>Organisatie</u>
+ 20 febr. - 1957.	Congres VVI-Hout en Bouwvak.	Helsinki.	WVV.
9-10 mrt. 1957.	4e Congres ABHM.	Amsterdam.	EVC.
* 23-24 mrt. 1957.	4e Congres Metaal.	Amsterdam.	EVC.
23-24 mrt. 1957.	4e Congres BLZ.	Groningen.	EVC.
30-31 mrt. 1957.	4e Congres ATEK.	Enschede.	EVC.
21-25 mei 1957.	2e Internationale Conferentie van Transportarbeiders.	Boekarest.	VVI-Transport (WVV).
mei 1957.	Wereldvredesconfe- rentie.	Paradeniya (Ceylon).	WVR.
28 juli - 11 aug. 1957.	6e Wereldjeugdfes- tival.	Moskou.	WFDJ.
Zomer 1957.	4e Wereldjeugdcon- gres.	?	WFDJ.
27-29 sept. 1957.	2e Wereldcongres van doktoren.	Cannes (Fr.)	WCD.
* 4-15 okt. 1957.	4e WVV-congres.	Leipzig.	WVV.
* 25-28 okt. 1957.	3e Congres van de FIR.	?	FIR.
sept./okt. 1957.	5e Congres BNOP.	Amsterdam.	EVC.
najaar 1957.	4e Congres BHBV.	Amsterdam.	EVC.
december 1957.	4e Wereldvrouwen- congres.	?	IDVF.

* = nieuw c.q. aangevuld.

Stakingen overzicht in
januari 1957

<u>Bedrijf</u>	<u>Aanleiding</u>	<u>Inmenging Vakbonden</u>	<u>Resultaat</u>	V o l g n o
Electro Techn. Bureau Groene- veld & v.l.Pol, Zaandam.	1. Wijziging looptijd werkweek maandag t/m zaterdag in vrijdag t/m donder- dag; 2. Afwijken van regel om loon naar boven af te ronden.	Geen.	Ontslag van 15 ar- beiders.	1.
N.V. Mach.fabr en Scheepswerf "De Biesbosch" Dordrecht.	Ontevredenheid onder in vaste loondienst, zijnde klinkers, die minder verdienen dan onderaannemers, maar tewerkgesteld op "De Biesbosch".	Geen.	Klinkers in dienst; onderaannemers uit het bedrijf gehaald.	2.
Scheepswerf "De Nieuwe Wa- terweg", Schie- dam.	Ontevredenheid onder klinkers die, reeds minder verdienende dan de geschoolde arbeiders, het loons- verschil met 1 cent zagen toenemen als gevolg van compensa- tietoelage AOW.	Geen.	Geen.	3.
Chem. fabr. Aagrunol N.V., Winschoterdiep te Groningen.	Aanstelling 2 bazen, die in de jaren 1940-1945 aan Duit- se kant stonden.	KAB, CNV en NVV bemiddel- den.	Aanstelling van de 2 bazen werd door directie in beraad- gehouden.	4.

